

T.C.
ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

KLİNİK PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

**MARMARA BÖLGESİ'NDE CİNSEL VE PORNO
BAĞIMLILIĞININ PSİKOLOJİK SEMPTOMLARLA OLAN
İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ**

MELİKE ÇAPKIN

Tez Danışmanı

Doç. Dr. Gökben HIZLI SAYAR

İSTANBUL-2019

T.C.
ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

KLİNİK PSİKOLOJİ ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

**MARMARA BÖLGESİ'NDE CİNSEL VE PORNO BAĞIMLILIĞININ
PSİKOLOJİK SEMPTOMLARLA OLAN İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ**

MELİKE ÇAPKIN

174102139

Tez Danışmanı

Doç. Dr. Gökben HIZLI SAYAR

İSTANBUL-2019

T.C.
ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS TEZ SINAV TUTANAĞI

GENEL BİLGİLER

Öğrenci No	: 174102139
Öğrenci Adı Soyadı	: Melike ÇAPKIN
Anabilim Dalı	: Klinik Psikoloji
Tez Danışmanı	: Doç.Dr. F.Gökben Hızlı Sayar
Tezin Başlığı	: Marmara Bölgesi'nde Cinsel ve Porno Bağımlılığının Psikolojik Semptomlarla Olan İlişkisinin İncelenmesi

TEZ SAVUNMA SINAVI TUTANAĞI

Toplantı Tarihi	: 05.08.2019	Saati	: 11:00
Öğrenci Savunmaya	: ☒ GELDI		
Üniversitemiz Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin ilgili hükümleri uyarınca tez bilimsel olarak incelenmiş, adayın tez çalışmasını sunmasının ardından, adaya tez çalışması ile ilgili sorular yöneltilmiştir. Yapılan değerlendirmeler sonunda adayın tez çalışmasıyla ilgili aşağıdaki kararı,			
☒ OY BIRLIGI ☐ OY ÇOKLUGU			
☒ Yapılan savunma sınavında adayın başarılı bulunması sonucunda tez KABUL edilmiştir.			
☐ Yapılan savunma sınavı sonucunda tezin DÜZELTİLMESİ için ay EK SÜRE verilmesinin Enstitü Müdürlüğüne önerilmesi kararı alınmıştır. <i>(en fazla 3 ay)</i>			
☐ Yapılan savunma sınavının sonucunda tezin REDDEDİLMESİ kararı alınmıştır.			
Savunmada Tezin Başlığı	: ☒ Değişmedi.	☐ Değişti.	
Tezin Yeni Başlığı	:		
Öğrenci Savunmaya	: ☐ GELMEDI		
Üniversitemiz Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin ilgili hükümleri uyarınca yukarıda belirtilen tarih ve saatte Tez Savunma Jürisi toplanmış ancak ilgili öğrenci savunma sınavına gelmemiştir. Adayın tez çalışmasını Jüri önünde sunmadığı için yapılan değerlendirmeler sonunda adayın tez çalışmasıyla ilgili aşağıdaki kararı,			
☐ OY BIRLIGI ile REDDEDİLMİŞTİR.			

Tez Sınavı Jürisi	Unvanı, Adı Soyadı	İmza
Danışman Üye	Doç.Dr. F.Gökben Hızlı Sayar	
Üye	Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin Ünübol	
Üye	Doç.Dr. Rabia Bilici	

YEMİN METNİ

Bu çalışmanın kendi tez çalışmam olduğunu, planlanmasından yazımına kadar hiçbir aşamada etik dışı davranışımın olmadığını, tezdeki bütün bilgileri akademik ve etik kurallar içinde elde ettiğimi, tez çalışmasıyla elde edilmeyen bütün bilgi ve yorumlara kaynak gösterdiğimi beyan ederim.

Tarih

Adı Soyadı

İmza

TEŞEKKÜR

Çalışmamda benden yardımlarını esirgemeyen danışman hocam sayın Doç. Dr. Gökben Hızlı Sayar'a teşekkür ederim.

Ayrıca tüm eğitim hayatım boyunca benden maddi ve manevi yardımlarını esirgemeyen, her ne olursa olsun zorluklarla karşılaştığımda sığınılacak bir liman olarak beni güvende hissettiren başta çok değerli annem Mefharet, abim Cem ve ablam Öykü'ye teşekkürü bir borç bilirim.

Hayatımın henüz son 5 senesinde var olan ama bundan sonra her anımda yanımda olmasından mutluluk ve huzur duyacağım, mesafelere ve kendi problemlerine rağmen her zaman bana güvenen ve desteğini her fırsatta dile getiren çok değerli sevgili eşim Hüdaî'ye; hayatı anlamaya başladığımız 14 sene öncesinden bu yana birlikte gülüp birlikte ağladığımız, birlikte büyüdüğümüz, kendi iş ve akademik yoğunluğuna rağmen her zaman öncelikli olduğumu hissettirerek bunu yaşatan, özellikle tezi yazarken önündeki onca sınav kağıtlarına rağmen her soruma ve sorunuma çözümler bulmamda yardımcı olan çok değerli dostum Leyla'ya sonsuz teşekkür ederim.

ÖZET

MARMARA BÖLGESİ'NDE CİNSEL VE PORNO BAĞIMLILIĞININ PSİKOLOJİK SEMPTOMLARLA OLAN İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ

AMAÇ: Bu çalışma ile Türkiye Bağımlılık ve Ruh Sağlığı Profili Çalışmasında Marmara bölgesinde yaşayan bireylerde cinsellik ve porno bağımlılığı olan kişilerin bağımlılık özellikleriyle psikolojik semptomları arasındaki ilişkisinin incelenmesi amaçlanmıştır.

YÖNTEM: Marmara bölgesinde yaşayan kişilerden rastgele seçilen 24990 kişiyle görüşülmüş ve bu kişilerden 24456 kişinin verileri kriterleri karşıladığı, ölçekleri tam olarak doldurduğu için analizleri yapılması uygun görülmüştür. Veriler “Sosyo-demografik Bilgi Formu”, “Davranış Etkileme Yüğü Formu” ve “Kısa Semptom Envanteri (KSE)” ile toplanmıştır. Araştırma verileri SPSS-21 programı ile Lineer Regresyon analizi yapılarak değerlendirilmiştir.

BULGULAR: Toplam örneklemin %49,3'ünü (n=3890) kadınlar ve %50,7'sini (n=4004) erkekler oluşturmaktadır. Katılımcıların %40,4'ü (n=3192) evli, %55,1'si (n=4346) bekâr ve %4,4'ü (n=356) ise eşinden ayrılmıştır. Yapılan Regresyon analizleri sonucunda cinsiyet değişkeninde erkek bireylerin sayısının artması ile izlenen sosyal medya bağımlılığında ki artış istatistikçe anlamlı düzeydedir ($t = -29.667, p < 0.001$). Eğitim düzeyindeki artış ile birlikte cinsel porno bağımlılığında görülen artış istatistikçe anlamlı düzeydedir ($t = -1.962, p = 0.050$). Yaş değişkeni ile cinsel porno bağımlılığı arasında istatistikçe negatif yönde anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($\beta = -0.044$). Yaştaki artış ile birlikte cinsel ve porno bağımlılığında görülen düşüş istatistikçe anlamlı seviyededir ($t = -2.754, p = 0.006$).

SONUÇ: Yapılan araştırmada erkeklerin cinsellik ve porno bağımlılıklarının kadınlara göre daha yüksek olduğu saptanmıştır. Araştırmanın KSE ile yapılan kısmında ise cinsellik ve porno bağımlılığı ile depresyon arasında negatif bir ilişki olduğu; kişilerde olumsuz benlik algısı ile cinsellik ve porno bağımlılığı arasında pozitif yönde ilişki olduğu bulunmuştur. Ayrıca cinsellik ve porno bağımlılığında artış gözlemlenmesiyle hostilite de artış göstermiştir.

Anahtar Kelime: Kısa Semptom Envanteri (KSE), porno, cinsellik, bağımlılık, cinsel bağımlılık, epidemiyoloji.

ABSTRACT

THE STUDY OF RELATIONSHIP BETWEEN SEXUAL AND PORN ADDICTION AND PSYCHOLOGICAL SYMPTOMATOLOGY WITH PEOPLE WHO LIVE IN MARMARA REGION OF TURKEY

AIM: This epidemiologic study was conducted using the sample which consists of people who live in Marmara region of Turkey. The aim of the study was to investigate the relationship between sexual and porn addiction and psychological symptomatology (Brief Symptom Inventory).

METHOD: 24990 people were chosen randomly in Marmara region of Turkey, and the study used the data from 24456 participants for the analyses after data cleaning process. The measures were “Brief Symptom Inventory”, “Socio-demographic Information Form” and “Behavior Influence Discharge Form”. Linear regression analyses were conducted using the SPSS-21 program.

RESULT: 49,3% (n=3890) of population is women and 50,7% (n=4004) of population is men. Participants' marital statuses are 40,4% (n=3192) married, 55,1% (n=4346) unmarried, and 4,4% (n=356) divorced. The result of regression analysis demonstrated a statistically significant relationship between male gender (number of men) and addiction level of social media ($t=-29.667$, $p<0.001$). There is a statistically notable association between education level and sexual and porn addiction ($t=-1.962$, $p=0.050$). There is a negative relationship between age and sexual and porn addiction ($\beta =-0.044$). The number of sexual and porn addiction behaviors decreases as age variable increases ($t=-2.754$, $p=0.006$).

CONCLUSION: Men have more addictive behaviors of sexual and porn addiction than women in Marmara region of Turkey. There is a negative relationship between sexual and porn addiction and depression symptoms. Positive association was found between self-esteem and sexual and porn addiction. Also, it is found that hostility increases as sexual and porn addiction behaviors increases.

Keywords: Brief Symptom Inventory (BSI), porn, sexuality, addiction, sexual addiction, epidemiology.

İÇİNDEKİLER

YEMİN METNİ.....	i
TEŞEKKÜR.....	ii
ÖZET.....	iii
ABSTRACT.....	v
İÇİNDEKİLER.....	vii
TABLolar DİZİNİ.....	x
KISALTMALAR DİZİNİ.....	xi
GİRİŞ.....	1
1.1.Araştırmanın Amacı.....	2
1.2.Araştırma Soruları.....	2
1.3.Araştırma Hipotezleri.....	3
BÖLÜM	
BİRİNCİ BÖLÜM – Kuramsal Çerçeve İle İlgili Çalışmalar.....	4
1.1. Cinsellik ve Porno.....	4
1.1.1. Cinsellik ve Cinsel Bağımlılık.....	4
1.1.2. Cinsellik Olgusu ve Pornografi Kullanımı.....	6
1.1.3. Cinsellik ve Pornografi Kullanımının Doyum Kuramı ile İlişkisi.....	6
1.2. Cinsellik ve Porno Bağımlılığı.....	7
1.2.1. Cinsellik ve Porno Bağımlılığı Tanımı.....	7
1.2.2. Cinsellik ve Porno Bağımlılığında Sebep Sonuç İlişkisi.....	7
1.2.3. Cinsellik ve Porno Bağımlılığı ile İlişkili Kavram ve Hastalıklar.....	8
1.2.3.1.Cinsel Obsesyon.....	8

1.2.3.2.Hiperseksüalite.....	8
1.2.3.3.Parafili.....	8
1.2.3.4.Porno Bağımlılığı.....	9
1.2.4. Cinsellik ve Porno Bağımlılığı ile İlgili Yapılan Çalışmalar....	9
1.3. Kısa Semptom Envanteri.....	9
1.3.1. Semptom Kavramı.....	9
1.3.2. Kısa Semptom Envanteri ile İlgili Yapılmış Çalışmalar.....	10
1.3.3. Kısa Semptom Envanteri ve Cinsellik ve Porno Bağımlılığı ile Yapılmış Çalışmalar.....	11
1.4. Marmara Bölgesi'nde Yapılmış Bağımlılık ve Epidemiyolojik Çalışmalar.....	11
İKİNCİ BÖLÜM – Yöntem.....	12
2.1. Araştırmanın Amacı.....	12
2.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi.....	12
2.2.1. Evren	12
2.2.2. Örneklem	12
2.2.3. Prosedür.....	12
2.3. Araştırmada Kullanılan Veri Toplama Araçları.....	13
2.3.1. Sosyodemografik Bilgi Formu.....	14
2.3.2. Davranış Etkileme Yüğü Formu.....	14
2.3.3. Kısa Semptom Envanteri.....	15
2.4. Verilerin Toplanması ve Analizi.....	15
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM – Bulgular.....	16
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM – Tartışma.....	26
BEŞİNCİ BÖLÜM – Öneri ve Sonuç.....	29
1. Öneri.....	29

2. Sonuç.....	29
KAYNAKLAR.....	30
EKLER	
Özgeçmiş	

TABLULAR DİZİNİ

Tablo 1: Demografik Bilgilerden Cinsiyet, Medeni Durum ve Eğitim Düzeylerine Dair Tanımlayıcı Bulgular

Tablo 2: Demografik Bilgilerden Yaş Verilerine Dair Tanımlayıcı Bulgular

Tablo 3: Demografik Bilgilerden Çocuk Sayısı, Hanede Yaşayan Kişi Sayısı ve Hanede Çalışan Kişi Sayılarına Dair Tanımlayıcı Bulgular

Tablo 4: Cinsel Porno Bağımlılığı ile Bazı Demografik Özellikler ve Psikolojik Semptomlar Arasında ki İlişkinin Regresyon Analizi İle İncelenmesi

Tablo 5: Anksiyete, Depresyon, Olumsuz Benlik, Somatizasyon, Hostilite ve Cinsel Porno Bağımlılığı Arasındaki İlişkinin Tek Yönlü Varyans Analizi İle İncelenmesi

KISALTMALAR DİZİNİ

DEHB : Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite Bozukluğu

DSM-5 : The Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders

IATsex : Internet Addiction Test for Sex

KCB : Kompulsif Cinsel Bağımlılık

KSE : Kısa Semptom Envanteri

LPP : Late Positive Potential

VSS : Visual Sexual Stimulus

GİRİŞ

Cinsellik, insanların üreme ihtiyacı temelli olan davranışların bütünüdür. İnsanların günden güne bu davranışa farklı anlamlar yüklemesi ve farklı arayışlar içerisine girmeleri sebebiyle artık bazı davranış ve sorunlarla birlikte karşımıza çıkmaya başlamıştır. Cinsel bağımlılık ve porno bağımlılığı bu farklılık arayışların sonuçların başında gelmektedir.

Porno kavramı Oxford sözlüğünde “*Cinsel organ veya aktiviteyi göstererek cinsel uyarım sağlama amaçlı, yazılı veya görsel materyal*” olarak tanımlanmaktadır. Türk Dil Kurumu sözlüğünde ise “*Amacı cinsel dürtülere yönelik olan, ahlaki değerlere ters düşen yayın*” şeklinde tanımlanmıştır (Vikipedi, 2014) ([Türk Dil Kurumu](#), 2012). Sadece bu iki tanımdan yola çıkarak toplumsal bakış açısı yönünden porno kavramının farklılık gösterdiğini ve farklı yorumlandığını görmek mümkündür. Kaynakların her ikisinde de görüldüğü gibi bir cinsel uyarım ve tatmin amaçlı yayınlar bütünü olması pornonun niteliğini tam anlamıyla karşılamaktadır.

Türkiye’de üniversite çağındaki kadın ve erkek öğrencilerin en az bir defa cinsel birliktelik yaşama oranları, kadınlarda %3,9, erkeklerde ise %44,5 olarak bulunmuştur. Cinsel birliktelik yaşamış olan bu kişilerin ise son 6 aylık dönem içerisinde birden fazla cinsel ilişkiye girme oranları %40,7 olduğu görülmüştür (Dağdeviren & Aktürk 2004).

Cinsellik ve porno bağımlılığı olarak ele alınan olguların tek başına değerlendirilmelerinin yeterli olmadığı ve bunun altında yatan ya da duruma eşlik eden sebeplerin de var olabileceği düşünülmektedir. Coleman (1992)’a göre, cinsel davranışların olumsuz sonuçlarını sadece cinsel bağımlılığa bağlamamak gerekmektedir. Tüm standart dışı cinsel davranışları, kompulsif seks bağımlılığı olarak tanımlamanın da tehlikeli olabileceğini savunmaktadır.

1.1. Araştırmanın Amacı

Yapılan epidemiyolojik çalışma ile birlikte cinsel ve porno bağımlılığı ile birlikte kişilerin diğer psikolojik semptomları incelenerek bir değerlendirmeye varılması amaçlanmıştır. Ayrıca bu çalışma kapsamında cinsiyet, eğitim düzeyi, sahip olunan çocuk sayısı, yaş ve medeni durumun sosyal medya bağımlılığı ile psikolojik semptomları arasındaki ilişkisinin saptanması hedeflenmiştir. Tezin yazılma amacı Marmara bölgesindeki bireylerde bu değerlendirmeyi yaparak bu bulguları bilime kazandırmaktır.

1.2. Araştırma Soruları

1. Araştırmaya katılanların cinsellik ve porno bağımlılığı ile aksiyete seviyeleri arasında bir ilişki var mıdır?
2. Araştırmaya katılanların cinsellik ve porno bağımlılıkları ile depresyon semptomları arasında ilişki var mıdır?
3. Araştırmaya katılanların cinsellik ve porno bağımlılığı ile olumsuz benlik algıları arasında bir ilişki var mıdır?
4. Araştırmaya katılanların cinsellik ve porno bağımlılığı ile somatizasyon semptomları göstermeleri arasında bir ilişki var mıdır?
5. Araştırmaya katılanların cinsellik ve porno bağımlılığı ile hostilete semptomları göstermeleri arasında bir ilişki var mıdır?
6. Araştırmaya katılanların cinsiyetlerine göre cinsellik ve porno bağımlılığı farklılık gösterir mi?
7. Araştırmaya katılanların eğitim seviyelerine göre cinsellik ve porno bağımlılığı farklılık gösterir mi?
8. Araştırmaya katılanların medeni durumlarına göre cinsellik ve porno bağımlılığı farklılık gösterir mi?
9. Araştırmaya katılanların sahip oldukları çocuk sayısına göre cinsellik ve porno bağımlılığı farklılık gösterir mi?
10. Araştırmaya katılanların yaşlarına göre cinsellik ve porno bağımlılığı farklılık gösterir mi?

1.3. Araştırmanın Hipotezleri

- Cinsellik ve Porno bağımlılığı ile psikolojik semptomlar arasında bir ilişki vardır.
- Marmara bölgesinde cinsellik ve porno bağımlılığı özellikleri, sosyo-demografik özelliklerle farklılık göstermektedir.

BÖLÜM

BİRİNCİ BÖLÜM – Kuramsal Çerçeve İle İlgili Çalışmalar

1.1. Cinsellik ve Porno

1.1.1. Cinsellik ve Cinsel Bağımlılık

Cinsellik, hayat boyu türün devamını sağlamak için yapılan ve biyolojik etkenlerle ile birlikte canlılara verilmiş bir özelliktir (Giddens, 1992). Bir başka tanımla cinsellik, cinsel tatmin ve uyum içerisindeki partnerlerin birlikteliklerini içeren ve sınırları toplumsal kurallar ve değerler ile belirlenen özel yaşantıdır. Cinsellik, psikolojik, biyolojik ve sosyal yönleri ile birlikte ele alınması gereken çok yönlü bir davranıştır (Gülsün, Ak, & Bozkurt, 2009).

Cinsel doyumun insanların yaşamlarında ve ilişkilerinde mutlu olduklarını tanımlamalarında bir etken olduğu saptanmıştır ve cinsiyetin bu ilişkide varyasyona sebep olduğu görülmüştür. Rust ve arkadaşları (1988)'nin yaptığı bir araştırmada görülmüştür ki, erkeklerin evlilikten mutlu olmaları ile cinsellik arasındaki ilişki kadınlardan daha yüksektir. Kadınlarda görülen cinsel işlev bozuklukları, evlilikten aldıkları doyumunu erkeklere kıyasla daha az etkilemektedir.

Cinsel bağımlılık, kompulsif, takıntılı ve sürekli olarak cinsel ilişkide bulunma halidir. Ayrıca cinsel bağımlılık kişinin bu problemlili hiperseksüel davranış ve semptomları olan cinsel aktiviteye olumsuz sonuçlara rağmen devam etme ve bu duruma zamanla tolerans geliştirme durumudur (Carnes, 2005; Garcia & Thibaut, 2010).

Problemlili hiperseksüel davranış başlangıçta bağımlılık, kompulsif, dürtüsel ve parafilik özellikler göstererek algılanan ama aslında altında birçok önemli problemlili yattığı bir sosyal problemlidir. Bu problemlili, birçok negatif sonuçlar meydana gelmesine sebep olmaktadır. Bunlardan bazıları; biten evlilikler, erken yaş gebelikleri, cinsel taciz, çocuk ve kadınlara karşı cinsel istismar, cinsel yolla bulaşan hastalıkların yayılması ve yasal suçlardır. (Finlayson ve ark., 2001). Problemlili hiperseksüellik, parafiliden tamamen farklı değildir. Tanımlanan “parafili” terimine bakıldığında anormal cinsellik tanımının yapıldığını görürüz.

DSM-5 (2013)'e göre cinsel bağımlılık, parafili (cinsel sapkınlık) başlığı ile isimlendirilmiştir. Bu tanı, gözetlemecilik bozukluğu, göstermecilik bozukluğu, sürtünmecilik bozukluğu, cinsel özezerlik (mazoşizm) bozukluğu, cinsel elezerlik (sadizm) bozukluğu, pedofili bozukluğu, fetişizm bozukluğu, karşıgiyim (travesti)

bozukluğu, tanımlanmış ve tanımlanmamış diğer cinsel sapkınlık bozuklukları olarak alt başlıklarının tamamından oluşmaktadır.

Gözetlemecilik bozukluğu, en az 18 yaşında olan bir bireyin düşünem ve davranış olarak, haberi olmadan bir kişiyi çıplak ya da cinsel birliktelik esnasında gözlemleme eyleminden cinsel anlamda çokça uyarılması halidir.

Göstermecilik bozukluğu, kişinin düşünem ve davranış olarak, beklemeyen bir başka kişiye cinsel organlarını tekrarlayarak göstermesi ve bundan cinsel olarak haz çok alması halidir.

Sürtünmecilik bozukluğu, kişinin davranışsal ve düşlemsel olarak karşısındaki kişinin onayı olmaksızın dokunması ya da sürtünmesi durumundan cinsel olarak çok fazla uyarılması halidir.

Cinsin özezerlik (mazoşizm) bozukluğu, bireyin düşsel ve davranış olarak aşağılanmak, dövölmek, bağlanmak veya herhangi bir şekilde acı çekmekten cinsel olarak çok uyarılması durumudur.

Cinsel elezerlik (sadizm) bozukluğu, kişinin davranış ve düşsel olarak başka bir insana ruhen veya bedenen acı çektirmekten cinsel anlamda çok fazla uyarılmasıdır.

Pedofili bozukluğu, kişinin davranış ve düşsel olarak ergenlik dönemi olan 13 yaş ve öncesi çocuklarla cinsel etkinlikte bulunma durumundan cinsel olarak çok uyarılmasıdır.

Fetişizm bozukluğu, bireyin düşsel veya davranışsal olarak sergilediği, cansız nesnelere ya da cinsel organlar dışındaki vücut bölgelerine odaklanmaktan cinsel olarak çok yoğun uyarılma halidir.

Karşıgiyim (travesti) bozukluğu, bireyin davranış ve düşünem olarak karşı cinse ait kıyafetleri giymekten cinsel olarak yoğun haz almasıdır.

En az altı ay boyunca seyreden ve daha sonrasında meydana geliş biçimlerine göre adlandırılan bu bozukluklar, düşlemler, itkiler ya da davranışlar olarak kendini göstermekte ve bozukluklar tekrarlayıcı bir biçimde seyretmektedirler (DSM-5, 2013).

Türkiye’de cinsel bağımlılık üzerine toplumsal öğretilerden dolayı çok detaylı çalışmalara ulaşmak ne yazık ki çok da mümkün değil. Fakat ölkede yapılan bipolar, şizofren, ve eroin bağımlısı teşhisi almış hastalarla yürütölen bir çalışmaya bakıldığında; katılımcıların hastalıklarının akut dönemlerinde veya eroin etkisi altındayken riskli cinsel aktivite yaşama oranının %42,7 olduğu görölmüşdür (Hariri ve ark., 2011).

1.1.2. Cinsellik Olgusu ve Pornografi Kullanımı

Cinsellik olgusu da değişen dünya gibi her geçen gün farklı anlamlar yüklenerek değişimlere uğrayabilen bir kavram haline gelmektedir. Casual seks de bu eklenen kavramlardan bir tanesi olmakla birlikte, bu tarz cinsel ilişkilere ise cinsel bağımlılıktan daha sık rastlanmaktadır (Eisenberg ve ark., 2009). Casual seks ilişkisi aslında yabancı ile yaşanan cinsel ara dönem ilişkisi olarak tanımlanabilir (Manning ve ark., 2000). Bunun yanısıra kişinin arkadaşıyla yaşayabileceği sadece cinsel doyum odaklı ilişki olarak da adlandırılabilir (Shaffer, 2000).

Gelişen teknoloji ile birlikte hayatlarımızda da bazı değişiklikler meydana gelmektedir. Her geçen yıl internet kullanıcı sayısının artmakta olduğunu istatistikler ortaya koymaktadır. We Are Social (2019) verilerine göre, 2018 yılı içerisinde dünya nüfusunun %56'sı internet kullanmıştır. 2017 yılı verileriyle karşılaştırıldığında toplam kullanıcı sayısında 84 milyon artış görülmüştür ve oran %53 iken yükselerek %56'ya ulaşmıştır.

Türkiye'de de internet kullanımı her geçen sene artmaktadır. 2017 yılındaki TUIK verilerine bakıldığında, 16-74 yaş bireylerde bilgisayar ve internet kullanımı %56,6 ve %66,8 iken; 2018 yılı verilerine bakıldığında %59,6 ve %72,9 olarak görülen veriler bu artışı gözler önüne sermiştir. İnternet kullanımının artışı ile birlikte kontrol mekanizması zayıflamış ve insanlar birçok siteye veya bilgiye tek tıkla ulaşabilir vaziyete gelmişlerdir.

Özellikle Amerika'da 1990'lardan beri, yayınlardaki aşırı ve kontrolsüz kullanım ile birlikte "cinsel bağımlılık" ve "internet bağımlılığı" ciddi bir artış göstermiştir (Voros, 2009). Türkiye'de "porno bağımlılığı" konusunda literatürde araştırma bulunamamış olsa da diğer ülkelere bakıldığında resmi olmayan sonuçlara göre bireylerde porno bağımlılığına rastlanma sıklığı %3 ile %6 arasında değişmektedir (Voon, 2014; Wry, 2017).

1.1.3. Cinsellik ve Pornografi Kullanımın Doyum Kuramı ile İlişkisi

Cinsellik, Rosen ve Leiblum (1995)'un çalışmalarına bakıldığında, cinsel yanıt modeli için dört temel evreden bahsedilmiştir. Bunlar; uyarılma evresi, plato evresi, orgazm evresi ve çözülme evresidir. Cinsel doyumun en yoğun olarak hissedildiği evre orgazm evresi olarak tespit edilmiştir. şahbaz (2017)'ın çalışmasına göre, çalışmaya katılan kişilerin %18'i ilk cinsel bilgileri pornografik filmlerden edinmişlerdir. Fakat bireylerin doyum puanlarına bakıldığında diğer yollardan (aile, arkadaş, eş) ilk cinsel

bilgi edinenlere kıyasla, porno ile bilgi edinenlerin puanlarının daha yüksek olduğu görülmüştür.

1.2. Cinsellik ve Porno Bağımlılığı

1.2.1. Cinsellik ve Porno Bağımlılığı Tanımı

Bağımlılık ile ilgili çalışmalara bakıldığında, bağımlılık türlerinin %37'lik kısmını cinsel bağımlılık oluşturmaktadır (Mudry ve ark., 2011). Cinsel bağımlılık, cinsel dürtüsellik, obsesif şekilde ve olumsuz sonuçlarına rağmen ısrarla o cinsel davranışların devam etmesi ile tanımlanan problemlili hiperseksüel davranışlar bütünüdür (Carnes, 2005; Garcia & Thibaut, 2010). Carnes (1991)'in çalışmasına göre, cinsel bağımlı olan kişilerin %97'si çocukluklarında duygusal olarak istismara uğramış bireyler olduğu görülmüştür. Ayrıca bağımlıların %72'sinin çocukluklarında fiziksel olarak, %81'inin ise cinsel olarak istismar edilmiş kişiler oldukları görülmüştür. İstismara uğramış kişilerin ilerleyen yıllarda ortaya çıkardıkları bir bağımlılık türü olan cinsel bağımlılık, birçok soruyu da beraberinde getirmektedir. Depresyon ve düşük benlik algısı olan kişilerde de cinsel bağımlılık gözlemlenmektedir. Fakat burada yumurta-tavuk ilişkisi ile bakılmasında yarar olabilir. Cinsel bağımlılığın sebebi olarak belirtilebilecek olan düşük benlik algısı ve depresyon tanıları aynı zamanda cinsel bağımlılığın bir sonucu da olabilmektedirler (Marlatt ve ark., 1988).

Coleman (1992)'in çalışmasına göre kişilerin cinsel ve porno bağımlılığı davranışlarını sergilemelerinin birçok şeyle bağlantısı olabilir. Bunlar; depresyon, aksiyete, suçluluk, obsesyon, müdahaleci düşünceler ve psiko-somatik semptomlar olabilmektedir. Bu durumlar tek başına gözlemlenmeyebilmekte, kişiler eş tanı olarak sergileyebilmektedirler. Bazı çalışmalarda hiperseksüalitenin cinsel bağımlılık ile karıştırılmaması gerektiği belirtilmektedir (Barth & Kinder, 1987; Coleman, 1992; Oxford, 1978; Quadland, 1985). Bu düşünceye göre hiperseksüalite, aşırı cinsel aktivite içerdiğinden dolayı bireyin bu davranışıyla sergilediği cinselliği doyum duygusu içermeyebilir.

1.2.2. Cinsellik ve Porno Bağımlılığının Sebep Sonuç İlişkisi

Blankenship & Laaser (2004)'in çalışmalarına göre, cinsel bağımlılığın gelişmesi için birçok etyolojik faktör rol oynayabilmektedir. Travma mağduru olan bireylerde koşulların düzeltilmesinin yanısıra cinsel bağımlılıklarında da iyileşme sağlandığında özellikle kişilerin travma tedavisinde, aile ilişkilerinde, kişisel gelişim ve öz-

bakımlarında daha hızlı iyileşmeler yaşanmaktadır. Marlatt ve arkadaşları (1988)'nın çalışmasında da yer alan depresyon, düşük benlik algısı ve cinsel bağımlılık üçgenindeki ilişki de cinsel bağımlılığın ne kadar günlük hayatın içinde yer alabileceğini göstermektedir.

Cinsellik ve porno bağımlısı bireylerin kişilik özellikleri de diğer insanlardan farklılık gösterebilmektedir. Raviv (1993)'in çalışmasında, cinsellik bağımlısı olan bireyler bağımlılığı olmayan kontrol grubundaki bireylere kıyasla daha kaygılı, daha depresif, daha obsesif-kompulsif davranışlar sergileyen ve duygusal olarak daha hassas kişiler olduğu görülmektedir.

1.2.3. Cinsellik ve Porno Bağımlılığı ile İlişkili Kavram ve Hastalıklar

1.2.3.1. Cinsel Obsesyon

DSM-5 (2013) tanı kriterlerinin yer aldığı kitaba göre obsesyon, bireyde kaygı ve sıkıntıya sebep olan düşünce ve imgeler olarak tanımlanmaktadır. Kişilerde bu düşünce ve imgelerin cinsellik içerikli ya da cinselliği çağrıştıran herhangi bir imaj taşıması halinde bunlar cinsel obsesyon olarak adlandırılabilir.

1.2.3.2. Hiperseksüalite

Bağımlılık olarak adlandırılan birçok duruma bakıldığında hiperseksüalite daha kapsamlı bir kavram olarak değerlendirilebilir. Hiperseksüalite, problemlili cinsel davranışların bir kompülsiyon ve bağımlılık statüsünde değerlendirilmeyecek derecede olan davranışları kapsamaktadır (Finlayson ve ark., 2001).

1.2.3.3. Parafili

DSM-5 (2013) kriterlerinde parafili, cinsel sapkınlık bozuklukları olarak isimlendirilmiştir. Kaynakta parafili birçok alt başlıktan oluşmaktadır. Bunlar; gözetlemecilik bozukluğu, göstermecilik bozukluğu, sürtünmecilik bozukluğu, cinsel özezerlik (mazoşizm) bozukluğu, cinsel elezerlik (sadizm) bozukluğu, pedofili bozukluğu, fetişizm bozukluğu, karşıgiyim (travesti) bozukluğu olarak belirtilmiştir. Pornografik öğelerin kapsayabileceği, üzerinde durulabilecek başlıklar pornografi ile ilişkili olabilecek olan gözetlemecilik bozukluğu, fetişizm bozukluğu, cinsel elezerlik (sadizm) bozukluğu, pedofili bozukluğu olabilir.

1.2.3.4. Porno Bağımlılığı

Görsel olarak sunulan cinsel uyarılara karşı hassasiyeti olma durumu olan ve vücudun da bu uyarılara dopaminerjik olarak yanıt verdiği bağımlılık türüdür (Bostwick & Bucci, 2008).

1.2.4. Cinsellik ve Porno Bağımlılığı ile İlgili Yapılan Çalışmalar

Prause ve arkadaşları (2015)'nin kontrol grupla, kadın ve erkek katılımcılarla yürüttüğü çalışmada gruplar arasında cinsel içerikli resimlere kişilerin verdiği tepkiler kaydedilmiştir. Çalışma sonunda görülmüş ki, katılımcılar daha az uyarı ile daha çok tahrik olmuşlardır. Benzer bir çalışmada da kişiler hafta boyunca ne kadar çok cinsel içerikli görsele maruz kalırlarsa cinsel uyarılara karşı o kadar daha az tahrik olmuşlardır (Kühn & Gallinat, 2014).

Blankenship & Laaser (2004)'in çalışmasına bakıldığında cinsel bağımlı olan DEHB tanısı almış bireylerin cinsellik sırasında salgılanan adrenalin hormonu ile rahatladıkları ve bunu bir rahatlama metodu olarak keşfettiklerinden dolayı tercih ettikleri görülmüş.

1.3. Kısa Semptom Envanteri

1.3.1. Semptom Kavramı

Kısa Semptom Envanteri (KSE) ile ölçülmek istenilen beş temel unsur vardır. Bunlar; anksiyete, depresyon, olumsuz benlik, somatizasyon ve hostilitedir. DSM-5 (2013) kaynağında bozuklukların hepsi ayrıntılı olarak ele alınmakta ve ayrıntılı olarak incelenmektedir.

Anksiyete (kaygı) bozuklukları, ayrılma kaygısı bozukluğu, seçici konuşmazlık (mutizm), özgül fobi, toplumsal kaygı bozukluğu (sosyal fobi), panik bozukluğu, agorafobi, yaygın anksiyete bozukluğu, maddenin / ilacın yol açtığı anksiyete bozukluğu, başka bir sağlık durumuna bağlı anksiyete bozukluğu, tanımlanmış ve tanımlanmamış anksiyete bozuklukları olmak üzere alt başlıklardan oluşmaktadır (DSM-5, 2013). Anksiyete alt ölçeği 13 maddeden oluşmaktadır.

Depresyon bozuklukları, bunaltıcı özellik gösteren ve karma, melankolik, atipik, psikotik özellikler gösteren ve aynı zamanda mevsimsel olarak da ortaya çıkabilen bozukluktur. Yıkıcı duygudurum düzensizliği bozukluğu, majör depresyon bozukluğu, distimik (süregiden depresif) bozukluk, premenstürel disfori bozukluğu, maddenin /

ilacın yol açtığı depresyon bozukluğu, başka bir sağlık durumuna bağlı depresyon bozukluğu, tanımlanmış ve tanımlanmamış depresyon bozuklukları olmak üzere çeşitli başlıklara ayrılmaktadır (DSM-5, 2013). Depresyon alt ölçeği 12 maddeden oluşmaktadır.

Olumsuz benlik, kişinin kendini diğer insanlarla kıyaslaması sonucu kişisel olarak kendini yetersiz, başarısız ve küçük hissetme duygularına kapılarak meydana gelen değersizlik hissidir (Düzgün, 2010). Olumsuz benlik alt ölçeği 12 maddeden oluşmaktadır.

Somatizasyon, DSM-5 (2013) tanı kriterleri kaynağında “bedensel belirti bozuklukları ve ilişkili bozukluklar” başlığı altında yeniden düzenlenmiş bir tanıdır. Düzgün (2010)’ün çalışmasında, fiziki bir bozukluk olmaksızın kişinin uzun yıllar süren ve tekrarlayıcı şekilde olan somatik şikayetlerinin var olması durumu olarak açıklanmıştır. Bedensel belirti bozukluğu, hastalık kaygısı bozukluğu, dönüştürme (konversiyon) bozukluğu, diğer sağlık durumlarını etkileyen ruhsal etkenler, yapay bozukluk, tanımlanmış ve tanımlanmamış bir diğer bedensel belirti bozukluğu ve ilişkili bozukluk başlıkları ile kriterleri konmuş tanılardan oluşmaktadır. Somatizasyon alt ölçeği 9 maddeden oluşmaktadır.

Hostilite, bireyin hoşlanmadığı kişileri değerlendirirken sergilediği olumsuz tutum ve düşünceler bütünü olarak açıklanabilir (Kesen ve ark., 2007). Berkowitz (1990)’e göre hostilite, dışsallaştırılmış öfkenin sonucu olarak meydana gelen saldırgan davranışlardır. Hostilite alt ölçeği 7 maddeden oluşmaktadır.

Bu beş temel unsurun semptomlarının kişide varlığı, sorulara verdiği cevaplara bakılarak hesaplanır.

1.3.2. Kısa Semptom Envanteri ile İlgili Yapılmış Çalışmalar

Gündüz (2009) tarafından yapılan, ergenlerin öz-yeterlilikleri ve psikolojik semptomlarının arasındaki ilişkiye bakılan çalışmada ölçek olarak “Kısa Semptom Envanteri” ile birlikte “Özyeterlilik Ölçeği” kullanılmış. Araştırma sonucunda ergen katılımcılarda akademik başarı, sosyal beceri, duygusal beceri ve öz-yeterlilik ile depresyon, olumsuz benlik algısı, anksiyete, hostilite ve somatizasyon arasında negatif yönlü ilişki olduğu bilgisi elde edilmiştir.

Bir diğer Kısa Semptom Envanteri ile yapılan çalışma ise öğrencilerle yapılan ana-baba tutumları ve öğrencilerin psikolojik belirtileri arasındaki ilişkinin incelendiği çalışmadır. Düzgün (2010)’ün yürüttüğü çalışmada “Kısa Semptom Envanteri” ve “Ana-

Baba Tutumu Ölçeği” birlikte kullanılmış ve çalışma öğrencilerle yürütülmüş. Çalışmanın sonucunda, ana-baba tutumlarının hostilite, somatizasyon belirtilerini önemli ölçüde etkilediği görülmüştür. Demokratik ve ilgisiz anne-baba tutumunun da incelendiği çalışmada, otoriter ebeveyn tutumlarının depresyon düzeyini pozitif yönde etkilediği bulunmuş. Anksiyete alt ölçeğine bakıldığında ise, demokratik ebeveyn tutumunun anksiyeteyi engelleyen, otoriter tutumun da anksiyeteyi arttıran etken olduğu görülmüş. Demokratik anne-baba tutumu ile olumsuz benlik arasında negatif bir etki varken, otoriter ebeveyn tutumunda pozitif yönde etki olduğu görülmüştür.

1.3.3. Kısa Semptom Envanteri ile Cinsellik ve Porno Bağımlılığı ile Yapılmış Çalışmalar

Cinsel bağımlılıkla ilgili Kısa Semptom Envanteri ile yürütülen sayıca çok fazla olmayan çalışmalar mevcuttur. Klotz ve arkadaşları (2005)’nin yürüttüğü çoklu modellenmiş deneysel terapi tekniğiyle cinsel bağımlıların tedavisiyle alakalı olan çalışma oldukça açık bilgilerin yer aldığı bir çalışma olmuştur. Araştırmada kendini cinsellik bağımlısı olarak tanımlayan 38 katılımcı bulunmaktadır. Katılımcılara tedavi öncesinde, tedavi ortasında, tedavi bitiminde ve tedaviden altı ay sonrasında olmak üzere aralarında Kısa Semptom Envanteri’nin de olduğu ölçekler ile ölçüm yapılmıştır. Araştırma sonucunda, eğitim sonrasında katılımcıların kaygı, depresyon, obsesif-kompulsif semptomlar, seks ve seks ile alakalı uyarıcılara hassasiyetlerinde azalma olduğu görülmüştür. Bu azalmanın tedavi sonrası takip eden 6 aylık süreçte de korunduğu test sonuçlarında saptanmıştır.

1.4. Marmara Bölgesi’nde Yapılmış Bağımlılık ve Epidemiyolojik Çalışmalar

Bağımlılık konusunda Marmara Bölgesi’nde yapılan bilimsel araştırmalar oldukça kısıtlıdır. Sakarya ilinde yapılmış olan ve cep telefonu kullanımı bağımlılığındaki seviyenin zaman içerisindeki değişimini göstermek amaçlanan çalışmayı Şahin ve arkadaşları gerçekleştirmiştir (2013). Tüm bölgeyi kapsayan nitelikte bağımlılık çalışması bilgisi henüz mevcut değildir, günümüze kadar yapılan çalışmalar daha küçük kapsamlı olarak gerçekleştirilmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM – Yöntem

2.1. Araştırmanın Amacı

Türkiye Bağımlılık Haritası (TURBAHAR) çalışması kapsamında yürütülen çalışmanın amacı, Marmara bölgesinde yaşayan bireylerin, cinselliğin hayatlarındaki yeri hakkında bilgi edinmektir. Çalışmaya katılan kişilerde cinsellik ve porno bağımlılığı ile psikolojik semptomlarının ilişkilerini incelemektir.

2.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

2.2.1. Evren

Türkiye Bağımlılık ve Ruh Sağlığı Haritası'nın (TURBAHAR) bir parçası olarak yürütülen bu çalışmada, çalışma için Marmara bölgesinde yaşayan 7894 kişiyle görüşülmüştür. Bu kişilerden 7878 kişinin verilerinin kriterleri karşıladığı ve bu kişilerin ölçekleri tam olarak doldurdukları için analizleri yapılması uygun görülmüştür.

2.2.2. Örneklem

TURBAHAR Çalışmasına dahil olan katılımcılardan 9 bölge arasında olan Marmara Bölgesi içerisinde yaşayan 7878 kişi çalışmanın örneklemini oluşturmaktadır. Toplam örneklem 7894 kişiden oluşmakla birlikte bu kişilerin %49,3'ü kadın (n=3890), %50,7'si erkektir (n=4004) ve yaş ortalaması 31,95'tir. Eğitim seviyesi bakımından örneklemin %0,1'i okur-yazar değil, %0,9'u okur-yazar, %5,7'si ilkokul, %6,7'si ortaokul, %25,7'si lise, %54'ü üniversite ve %6,9'u ise yüksek lisans mezunudur.

2.2.3. Prosedür

TURBAHAR'ın alan çalışmasında 125 psikoloji yüksek lisans öğrencisi görev almıştır. Her öğrenci bulunduğu veya ulaşabileceği bölgelerde yaşayan kişilere ulaşmıştır. Öğrenciler 9 alt bölge temsilcisiyle koordineli olarak görev almış. 9 alt bölge temsilcisi de 4 büyük bölge temsilcisiyle koordinasyon kurmuştur. Çalışmanın başında iki öğretim üyesi görev almıştır. Tüm çalışanlar bir üst bölge temsilcisine karşı sorumlu olmuştur. Tüm çalışanlar öğretim üyelerine karşı sorumlu olarak çalışmıştır.

Araştırmadaki katılımcılar okullar, belediye binaları, özel şirketler gibi çeşitli çalışma alanları ve muhtarlık, ortak kamu alanları, kurslar, yardım dernekleri gibi kamu alanlarındaki bireylerden seçilmiştir. Potansiyel katılımcılara araştırmanın tanıtılmasının akabinde araştırma amacının açıklanması ile katılımda bulunmak isteyip istemedikleri sorulmuştur. 18 yaş ve üzerinde olan bireyler çalışmaya dahil edilmiştir. Bilgilendirilmiş gönüllü formunun imzalanmasının ardından katılımcılara içerisinde veri toplama araçlarının bulunduğu kitapçık haline getirilmiş anketler teslim edilmiştir. Gönüllüler anketleri bireysel olarak doldurup araştırmacıya geri teslim etmişlerdir. Ölçeklerle ilgili yönergeler hem sözel olarak hem de yazılı olarak verilmiştir. Uygulama esnasında yardım isteyen gönüllülerin soruları yanıtlanmıştır. Anketlerin doldurulması ortalama 45 dakika almıştır. Uygulamanın uzun sürmesi ve katılımcıların yoğun çalışma ortamlarında cevaplandırmaya zaman ayırmalarından yola çıkarak katılımcılara ölçeklerin doldurulması için herhangi bir zaman sınırlaması getirilmemiştir. Katılımcılar uygulamanın ardından bilgilendirilmişlerdir ve ileride araştırmaya dair akıllarında oluşabilecek sorular için ulaşabilmeleri amacıyla araştırmacının ad soyad, e- mail adresi gibi bilgileri paylaşılmıştır. Çalışmanın Etik Kurulu Onayı Üsküdar Üniversitesi Girişimsel Olmayan Etik Kuruldan alınmıştır.

Ekipler Temmuz 2018 Tarihinde saha görevlerine başlamıştır. Verilerin toplanması ve veri girişleri Ekim 2018 tarihinde tamamlanmıştır. Tüm verilerin girişleri daha önceden hazırlanmış ve dağıtılmış Excel şablonlarına yapılmıştır. Tüm veriler Sorumlu öğretim üyesine gönderilmiştir. Bütün verilerden tek bir veri havuzu oluşturulmuş ve SPSS 21 Programına yüklenmiştir. Veriler düzenlenmiştir. Eksik ve hatalı verilerin çıkartılmasıyla, 24456 kişinin verileri analize tabii tutulmuştur.

2.3. Araştırmada Kullanılan Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada, istenilen verilerin toplanmasında demografik bilgilere ilişkin soruların olduğu araştırmacı tarafından hazırlanmış Sosyo-Demografik Bilgi Formu, Kısa Semptom Ölçeği ve Davranış Etkileme Yüğü formu kullanılmıştır. Bütün katılımcılar, kendilerine verilen kitapçığın ilk sayfasında yer alan, gönüllülük esasına göre çalışmaya katıldıklarını beyan ettikleri bir onam formu imzalamışlardır. Katılımcıların imzaladıkları onam formunda çalışmanın kısaca açıklanmış amacına yer verilmiş ve katılımcıların ölçek ve anketleri cevaplamaları istenmiştir.

2.3.1. Sosyo - demografik Bilgi Formu

Katılımcıların yaş, eğitim, medeni durum, cinsiyet, çocuk sayısı, çalışan sayısı, sigara, alkol, madde kullanım özellikleri ve sıklıklarını sorgulama, psikiyatri başvuru öyküleri, savunma gereçleri ve silah bulundurma sorularını içermektedir.

Eğitim Seviyesi: Okur-yazar olmama, okur-yazar olma, ilkokul, ortaokul, lise, üniversite, lisansüstü

Medeni Durumu: Evli, Bekâr, Ayrılmış

Çocuk Sayısı: 0-8 ve üstü

Hanedeki Mevcut Kişi Sayısı: 0 – 8 ve üstü

Hanedeki Çalışan Sayısı: 0 - 8 ve üstü

Psikiyatri Tedavisi: Alıyor, Almamış, daha önce almış.

2.3.2. Davranış Etkileme Yükü Formu

Bu form, davranışsal bağımlılıkta görülen ortak belirtilerden yararlanılarak oluşturulmuştur. Birçok çalışmada, bir davranışsal bağımlılığın, kişinin yaşamının merkezinde olduğu, duygusal değişimlerde tetiklendiği, yapılan davranışın giderek artan derecede yaşamının içerisinde olduğu, yapamadığında duygusal bir gerginliğe neden olduğu, kendisine sosyal ve iş hayatında negatif olarak etki ettiği, bu davranışı azalttığında tekrar geri dönebildiği gösterilmiştir. Bu özellikler temel alınarak, Kumar, Alışveriş, Sosyal Medya, Yeme, Oyun ve Cinsel yönelimli olan davranışların etki gücünü 11 basamaktan oluşan Likert (0-10) ile değerlendirmeye tabii tutularak ölçülebilmesine imkân tanıyacak bir anket hazırlanmıştır. Bu anket, bu davranışların kişinin hayatına bağımlılık ölçütleri kapsamında ne kadar etki ettiğini ölçmeyi amaçlamaktadır. Her bir soru, doğrudan davranışın olumsuz bağımlılık ölçütlerini sormakta, bu ölçütlerden herhangi bir puan alan kişide, kişiye ekstra bir yük getirdiği şeklinde değerlendirilmektedir.

2.3.3. Kısa Semptom Envanteri:

Öz bildirim türünde olan ölçek, 5 alt boyutta toplanan toplam 53 madde ile hazırlanmıştır. Semptom belirlemede yararlanılan ölçek ile testi çözen kişilerde anksiyete, depresyon, olumsuz benlik, somatizasyon ve hostilite boyutlarına bakılır.

Anksiyete boyutunu ölçen 13 madde olup bu maddeler kişinin kendini gergin ve tedirgin hissetme durumunu ölçer.

Depresyon boyutunu ölçen 12 madde, kişinin gelecekle ilgili umutsuzluk duyguları olup olmadığını ölçer.

Olumsuz benlik boyutunu ölçen 12 madde ile kişilerde suçluluk duyguları olup olmadığına bakılır.

Somatizasyon boyutunu ölçen 9 madde, kişide baygınlık, baş dönmesi varlığını sorgulamak içindir.

Hostilite boyutunu ölçen 7 madde ile de kişilerde bir şeyleri kırma, dökme isteği olup olmadığına bakılır.

5 basamaklı Likert (0 = neredeyse hiçbir zaman, 4 = neredeyse her zaman) ile derecelendirmesi yapılan sorular, genç yetişkinler, üniversite öğrencileri ve yetişkinler cevaplandırarak şekilde hazırlanmıştır. Ölçeğin puanlaması 0 – 212 puanları arasında değişebilmektedir.

2.4. Verilerin Toplanması ve Analizi

Çalışmanın verileri SPSS - 21 kullanılarak analize tabii tutulmuştur.

Cinsellik ve porno bağımlılığı özelliğine etki edebileceği düşünülen eğitim, cinsiyet, medeni durum, çocuk sayısı ve yaş değişkenleri ve çalışmada kullanılan Kısa Semptom Ölçeğinin ilişki büyüklüklerini tahmin edebilmek için Lineer Regresyon analizi yapılmıştır. Bağımsız değişkenler ve ölçeklerden alınan toplam ve alt ölçek puanları modele dahil edilmiştir. P değeri 0,05 'in altında olan değerler, bağımsız risk faktörü olarak kabul edilmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM – Bulgular

Bu bölümde katılımcılardan toplanan verilerin istatistiksel analizlerinin sonuçları sunulmuştur. Sonuçlar sosyo-demografik bilgilere dair tanımlayıcı verilerle başlamakta ve cinsel porno bağımlılığı ile bireylerin psikolojik semptomları arasındaki ilişkinin regresyon analizi verileri ile devam etmektedir. Son olarak ise cinsel porno bağımlılığı ile bireylerin psikolojik semptomları arasındaki ilişki tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılarak incelenmiştir.

Tablo 1: Demografik Bilgilerden Cinsiyet, Medeni Durum ve Eğitim Düzeylerine Dair Tanımlayıcı Bulgular

Bireysel Özellikler	N	%
Cinsiyet		
Kadın	4004	50,7
Erkek	3890	49,3
Toplam	7894	100
Medeni Durum		
Evli	3192	40,4
Bekâr	4346	55,1
Diğer	356	4,4
Toplam	7894	100

Eğitim Düzeyi		
Okur Yazar Değil	4	0,1
Okur Yazar	74	0,9
İlkokul	451	5,7
Ortaokul	527	6,7
Lise	2029	25,7
Üniversite	4266	54,0
Yüksek Lisans	543	6,8
Toplam	7894	100

Tablo 1’de katılımcılara ait sosyo-demografik değişkenlerin dağılımı görölmektedir. 7894 katılımcının %50,7’sinin (n=4004) kadınlardan ve %49,3’ünün (n=3890) erkeklerden oluğu görölmüştür. Katılımcıların %40,4’ünün (n=3192) evli olduğu, %55,1’inin (n=4346) bekâr olduğu ve %4,4’ünün (n=356) ise eşinden ayrılmış ya da eşini kaybetmiş olduğu belirlenmiştir. Ayrıca katılımcılar eğitim düzeylerine göre incelendiğinde %0,1’inin (n=4) okuryazar olmadığı, %0,9’unun (n=74) sadece okuryazar olduğu, %5,7’sinin (n=451) İlkokul mezunu, %6,7’sinin (n=527) Ortaokul mezunu, %25,7’sinin (n=2029) Lise mezunu, %54’ünün (n=4266) Üniversite mezunu ve %6,8’inin (n=543) ise Yüksek Lisans mezunu olduğu görölmüştür.

Tablo 2: Demografik Bilgilerden Yaş Verilerine Dair Tanımlayıcı Bulgular

Bireysel Özellikler	N	%
Yaş		
18-23	2019	25,57
24-29	2183	27,65
30-38	1663	21,08
39<	2029	25,70
Toplam	7894	100

Tablo 2’de katılımcıların yaş verilerine ait tanımlayıcı bulgularının yaş gruplarına göre dağılımı görülmektedir. Katılımcıların yaş grupları verilerine göre %25,57’sinin (n=2019) 18-23 yaş arası olduğu, %27.65’inin (n=2183) 24-29 yaş arası olduğu, %21,08’inin (n=1663) 30-38 yaş arası olduğu ve %25,7’sinin (n=2029) ise 39 yaşından büyük olduğu belirlenmiştir. Katılımcıların genel yaş ortalaması 31,95 (SS=11,05)’tir.

Tablo 3: Demografik Bilgilerden Çocuk Sayısı, Hanede Yaşayan Kişi Sayısı ve Hanede Çalışan Kişi Sayılarına Dair Tanımlayıcı Bulgular

Bireysel Özellikler	N	%
Çocuk Sayı		
0	4937	62,5
1	1154	14,6
2 ve 3	1693	21,4
4<	109	1,5
Toplam	7894	100
Hanede Yaşayan Kişi Sayısı		
0	76	1,0
1	471	6,0
2	1426	18,1
3	2158	27,3
4	2376	30,0
5<	1387	17,6
Toplam	7894	100
Hanede Çalışan Kişi Sayısı		
0	519	6,6
1	2763	35,0
2	3448	43,7
3	893	11,3
4	209	2,6

5>	62	0,8
Toplam	7894	100

Tablo 3'te katılımcılara ait demografik bilgilerin çocuk sayısı, hanede yaşayan kişi sayısı ve hanede çalışan kişi sayısı değişkenlerine göre dağılımı görülmektedir. Katılımcıların çocuk sayısı değişkenlerine bakıldığında, %62,5'inin (n=4937) çocuk sahibi olmadığı, %14,6'sının (n=1154) tek çocuk sahibi olduğu, %21,4'ünün (n=1693) iki ve üç çocuklu olduğu ve %1,5'inin (n=109) ise dörtten fazla çocuğa sahip olduğu görülmüştür.

Katılımcıların buldukları bölgede hanede yaşayan kişi sayılarına ait veriler incelendiğinde, %1'inin (n=76) bulunduğu hanede kendisinden başka yaşayanın olmadığı, %6'sının (n=471) hanesinde kendisiyle birlikte bir kişinin daha yaşadığı, %18,1'inin (n=1426) hanesinde kendisiyle birlikte iki kişinin yaşadığı, %27,3'ünün (n=2158) hanesinde kendisiyle birlikte üç kişinin yaşadığı, %30'unun (n=2376) hanesinde kendisiyle birlikte dört kişinin yaşadığı ve %17,6'sının (n=1387) hanesinde ise kendisiyle birlikte beşten fazla kişinin yaşadığı görülmüştür.

Çalışmaya alınan katılımcıların hanelerindeki çalışan kişi sayıları incelendiğinde, %6,6'sının (n=2763) hanesinde çalışan kişi sayısının bulunmadığı, %35'ünün (n=2763) hanesinde çalışan kişi sayısının bir olduğu, %43,7'sinin (n=3448) hanesinde iki çalışanın bulunduğu, %11,3'ünün (n=893) hanesinde çalışan kişi sayısının üç olduğu, %2,6'sının (n=209) hanesinde çalışan sayısının dört olduğu ve %0,8'inin (n=62) ise hanesinde beşten fazla çalışan kişi sayısı olduğu belirlenmiştir.

Tablo 4: Cinsel Porno Bağımlılığı ile Bazı Demografik Özellikler ve Psikolojik Semptomlar Arasında ki İlişkinin Regresyon Analizi İle İncelenmesi

Demografik Özellikler		Cinsel Porno Bağımlılığı
Cinsiyet	t	-29.667
	p	<0.001
Eğitim Düzeyi	t	1.962
	p	0.050
Medeni Durum	t	-1.306
	p	0.192
Çocuk Sayısı	t	-1.791
	p	0.073
Yaş	t	-2.754
	p	0.006
Psikolojik Semptomlar		Cinsel Porno Bağımlılığı
Anksiyete	t	0.776
	p	0.438
Depresyon	t	-3.233
	p	0.001
Olumsuz Benlik	t	3.776
	p	<0.001
Somatizasyon	t	1.324
	p	0.185
Hostilite	t	9.859
	p	<0.001

Tablo 4’te katılımcıların cinsel porno bağımlılık düzeylerinin bazı demografik özellikler ve psikolojik semptomlar ile ilişkisinin regresyon analizi sonuçları gösterilmiştir.

Bu analize göre erkek cinsiyetten olma ile birlikte görülen cinsel porno bağımlılığında ki artış istatistikçe anlamlı düzeydedir ($t=-29.667$, $p<0.001$).

Eğitim düzeyi ile cinsel porno bağımlılığı arasında istatistikçe pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmaktadı (B=0.271). Eğitim düzeyindeki artış ile birlikte cinsel porno bağımlılığında görülen artış istatistikçe anlamlı düzeydedir.(t=-1.962, p=0.050).

Katılımcıların medeni durumu ile cinsel porno bağımlılığı arasında istatistikçe anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır (t=-1.306, p=0.192).

Katılımcıların sahip olduğu ocuk sayısı ile cinsel porno bağımlılığı arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır (t= -1.791, p=0.073).

Yaş değişkeni ile cinsel porno bağımlılığı arasında istatistikçe negatif yönde anlamlı bir ilişki bulunmaktadı (B=-0.044). Yaştaki artış ile birlikte cinsel porno bağımlılığında görülen dŐŐŐ istatistikçe anlamlı seviyededir (t=-2.754, p=0.006).

Katılımcıların anksiyete alt leğinden aldıkları toplam puan ile cinsel porno bağımlılığı arasında istatistikçe anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır (t=0.776, p=0.438).

Katılımcıların depresyon alt leğinden aldıkları toplam puan ile cinsel porno bağımlılığı arasında istatistikçe negatif yönde anlamlı bir ilişki bulunmaktadı (t=-3.233, p=0.001).

Olumsuz benlik alt leğinden alınan toplam puan ile cinsel porno bağımlılığı arasında pozitif yönde istatistikçe anlamlı bir ilişki bulunmaktadı (t=3.776, p<0.001).

Katılımcıların Somatizasyon alt leğinden aldıkları toplam puan ile cinsel porno bağımlılığı arasında istatistikçe anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır (t=1.324, p=0.185).

Ancak katılımcıların hostilete alt leğinden aldıkları toplam puan ile cinsel porno bağımlılığı arasında pozitif yönde istatistikçe anlamlı bir ilişki bulunmaktadı (t=9.859, p<0.001).

Tablo 5: Anksiyete, Depresyon, Olumsuz Benlik, Somatizasyon, Hostilite ve Cinsel Porno Bağımlılığı Arasındaki İlişkinin Tek Yönlü Varyans Analizi İle İncelenmesi

Anksiyete Alt Ölçeği								
Cinsel	Porno	N	X	SS	F	p	Anlamlı Fark	
Bağımlılığı								
Yok*		3981	22,04	7,52	73.838	<0.001	1-2	2-3
Düşük**		2093	22,80	7,27				
Yüksek***		1820	24,65	8,04				
Depresyon Alt Ölçeği								
Cinsel	Porno	N	X	SS	F	p	Anlamlı Fark	
Bağımlılığı								
Yok*		3981	23,45	8,36	28.286	<0.001	1-3	2-3
Düşük**		2093	23,98	8,03				
Yüksek***		1820	25,21	8,41				
Olumsuz Benlik Alt Ölçeği								
Cinsel	Porno	N	X	SS	F	p	Anlamlı Fark	
Bağımlılığı								
Yok*		3981	20,59	7,18	96.668	<0.001	1-2	2-3
Düşük**		2093	21,66	6,98				
Yüksek***		1820	23,43	7,61				
Somatizasyon Alt Ölçeği								
Cinsel	Porno	N	X	SS	F	p	Anlamlı Fark	
Bağımlılığı								
Yok*		3981	14,93	4,87	22.613	<0.001	1-3	2-3
Düşük**		2093	14,92	4,69				
Yüksek***		1820	15,81	5,21				
Hostilite Alt Ölçeği								
Cinsel	Porno	N	X	SS	F	p	Anlamlı Fark	
Bağımlılığı								

Yok*	3981	13,66	4,48	130.710	<0.001	1-2 1-3	2-3
Düşük**	2093	14,19	4,40				
Yüksek***	1820	15,74	4,91				

(*1,**2,***3)

Katılımcıların Anksiyete alt ölçeğinden aldıkları toplam puan ile cinsel porno bağımlılığı arasındaki ilişki tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiştir. Varyans analiz sonuçlarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmıştır ($F_{(2,599)}=73.838$, $p<0.001$). Farklılığın kaynağını test etmek için ise post-hoc testlerinden Tukey testi kullanılmıştır. Tukey testi sonuçlarına göre cinsel porno bağımlılığı olmayanlar ile cinsel porno bağımlılığı düşük olanlar ve cinsel porno bağımlılığı yüksek olanlar arasında istatistikçe anlamlı bir farklılık bulunmuştur (sırasıyla $p=0.001$; $p<0.001$). Ayrıca cinsel porno bağımlılığı düşük olanlar ile cinsel porno bağımlılığı yüksek olanlar arasında da istatistikçe anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p<0.001$) (Tablo 5).

Katılımcıların Depresyon alt ölçeğinden aldıkları toplam puan ile cinsel porno bağımlılığı arasındaki ilişki tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiştir. Varyans analiz sonuçlarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmıştır ($F_{(2,598)}=28.286$; $p<0.001$). Farklılığın kaynağını test etmek için ise post-hoc testlerinden Tukey testi kullanılmıştır. Tukey testi sonuçlarına göre cinsel porno bağımlılığı olmayanlar ile cinsel porno bağımlılığı cinsel porno bağımlılığı yüksek olanlar arasında istatistikçe anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p<0.001$). Ayrıca cinsel porno bağımlılığı düşük olanlar ile cinsel porno bağımlılığı yüksek olanlar arasında da istatistikçe anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p<0.001$) (Tablo 5).

Katılımcıların olumsuz benlik alt ölçeğinden aldıkları toplam puan ile cinsel porno bağımlılığı arasındaki ilişki tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiştir. Varyans analiz sonuçlarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmıştır ($F_{(2,599)}=96.668$; $p<0.001$). Farklılığın kaynağını test etmek için ise post-hoc testlerinden Tukey testi kullanılmıştır. Tukey testi sonuçlarına göre cinsel porno bağımlılığı olmayanlar ile cinsel porno bağımlılığı düşük olanlar ve cinsel porno bağımlılığı yüksek olanlar arasında istatistikçe anlamlı bir farklılık bulunmuştur (sırasıyla $p<0.001$;

$p<0.001$). Ayrıca cinsel porno bağımlılığı düşük olanlar ile cinsel porno bağımlılığı yüksek olanlar arasında da istatistikçe anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p<0.001$) (Tablo 5).

Katılımcıların Somatizasyon alt ölçeğinden aldıkları toplam puan ile cinsel porno bağımlılığı arasındaki ilişki tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiştir. Varyans analiz sonuçlarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmıştır ($F_{(2,598)}=22.613$; $p<0.001$). Farklılığın kaynağını test etmek için ise post-hoc testlerinden Tukey testi kullanılmıştır. Tukey testi sonuçlarına göre cinsel porno bağımlılığı olmayanlar ile cinsel porno bağımlılığı yüksek olanlar arasında istatistikçe anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p<0.001$). Ayrıca cinsel porno bağımlılığı düşük olanlar ile cinsel porno bağımlılığı yüksek olanlar arasında da istatistikçe anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p<0.001$) (Tablo 5).

Katılımcıların Hostilite alt ölçeğinden aldıkları toplam puan ile cinsel porno bağımlılığı arasındaki ilişki tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiştir. Varyans analiz sonuçlarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmıştır ($F_{(2,599)}=130.710$ $p<0.001$). Farklılığın kaynağını test etmek için ise post-hoc testlerinden Tukey testi kullanılmıştır. Tukey testi sonuçlarına göre cinsel porno bağımlılığı olmayanlar ile cinsel porno bağımlılığı düşük olanlar ve cinsel porno bağımlılığı yüksek olanlar arasında istatistikçe anlamlı bir farklılık bulunmuştur (sırasıyla $p<0.001$; $p<0.001$). Ayrıca cinsel porno bağımlılığı düşük olanlar ile cinsel porno bağımlılığı yüksek olanlar arasında da istatistikçe anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p<0.001$) (Tablo 5).

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM – Tartışma

Araştırmada, erkeklerin cinsellik ve porno bağımlılıklarının kadınlara göre daha yüksek olduğu saptanmıştır. Yapılan regresyon analizleri sonucunda erkek cinsiyetinden olan katılımcılarda cinsellik ve porno bağımlılığının görülmesi anlamlı düzeyde bulunmuştur. Bulunan bu bulgu literatür ile uyum sağlamakta. Şöyle ki; Odlaug ve arkadaşlarının 2013 yılında yaptığı bir çalışmada kadınlar ve erkekler arasında Kompulsif Cinsellik Bağımlılığı (KCB) araştırmışlardır. Araştırmada 1837 kişiden elde edilen veriler kullanılmış, kadınlar ve erkekler arasında önemli bir farklılığın olduğu saptanmıştır. Katılımcıların 36'sında KCB saptanmış olup bu saptanan kişilerin 23'ü erkek (%3), 13'ü ise kadın katılımcılar oluşturmaktadır(%1.2). ayrıca, Erez ve arkadaşlarının yürüttüğü bir çalışmada (2016), erkeklerin (%18.9) hayatları boyunca cinsellik bağımlısı olma olasılıkları kadınlardan (%10.9) daha yüksek olarak bulunmuş. Aynı araştırmada, katılımcıların %14.7 oranındaki kısmının cinsel bağımlı olarak kabul edilebilir seviyede oldukları tespit edilmiş.

Kadınlara cinsellik ve pornografik unsurlara olan mesafeleri de buna bir diğer örnek olarak söylenebilir. Kadınlar, pornografik içerikli medya öğelerinde bir obje, eşya olarak kullanılmaktadırlar. Özellikle medya, kadınları erkeklerin zevkine yönelik bir zevk unsuru haline getirmektedir (Wright & Donnerstein 2014). Bu durum ile birlikte pornografik unsurlar erkekler için daha cazip hale gelmekte ve bağımlılık oranları da etkilenmektedir.

Çalışmada bir diğer bulguya bakıldığında, yaş azaldıkça cinsellik ve porno izlemeye karşı tutumlarda olumluluk gözlenmektedir. Yani, yaşı genç olan katılımcılar ileri yaştakilerle kıyaslandıklarında cinsellik ve pornografik öğelere karşı daha pozitif tutumlar sergiledikleri saptanmıştır. Avusturalya'da yapılan bir çalışmada, kişilerin masturbasyon geçmişleri ve yaşları arasındaki ortaklığa bakıldığında önemli bir bağ olduğu görülmüş (Richters ve ark. 2003). Geçmiş son 1 yıl içerisinde 20-39 yaş arasındaki erkeklerin, 50-59 yaşındaki erkeklerden daha fazla masturbasyon yaptıkları görülmüştür. Bireyler, tutumlarını ihtiyaçlarına göre belirlerler. Bu demek oluyor ki ihtiyaç duydukları şey çoğu zaman kişi için kabul edilebilir olarak görülmektedir. Bull ve arkadaşlarının yaptığı bir çalışmada (2001), konuşma odaları gibi internet üzerinde erişim sağlanan siteleri daha çok genç popülasyonun tercih ettiği görülmüş. Özellikle STD ve HIV virüsü taşıyanların kendileri ve hastalıkları konusunda bilgiye ihtiyaç gerek görmedikleri (%40)

tespit edilen çalışmada, gençlerin bu tarz ortamları tercih etmelerine bir sebep olarak da mahrem soruları daha rahat soruyor olmaları görülmüştür.

Yaş ile cinsellik ve porno bağımlılığı arasındaki ilişkiyi gösteren bir diğer çalışma da Patterson ve arkadaşları (2015)'nin araştırmasıdır. Araştırmanın sonucuna göre, 1999 yılında 18 – 26 yaş aralığındaki kadınların porno izleme oranları 45 – 53 yaş aralığındaki kadınlardan üç kat daha fazla olduğu görülmüştür. Yani genç yaşta olmanın porno izleme oranını ileri yaşta daha fazla olmuştur.

Richters ve arkadaşlarının yaptığı çalışmaya göre, eğitim düzeyi ve pornografik öğelerin kullanımı arasında bir ilişki olmadığı bulunmuş (2003). 16-59 yaş arası bireylerle yapılan bu çalışmada edinilen bulguların aksine yapılan çalışmamızda kişilerin eğitim düzeyleri arttıkça cinsellik ve porno kullanımlarının da arttığı görülmüştür.

Cinsellik ve porno bağımlılığı ile depresyon arasında negatif bir ilişki olduğu bulunmuştur. Daha önce yapılmış çalışmalara bakıldığında, bulunan negatif ilişki sonucunu destekler nitelikte oldukları görülmektedir. Depresyon ve cinsellik bağımlılığının ilişkili olduğu belirtilmektedir (Young, 2001). Bunun sebebi olarak, bağımlılıktan dolayı kişilerin sosyal çevreleri, gerçek yaşam deneyimleri günden güne azalma gösterdiği tespit edilmiştir. Bu eksiklikler her geçen gün büyümesiyle birlikte kişinin gitgide yalnızlaştığı görülmektedir. Depresyonun en temel etkenlerinden biri olan “yalnızlık ve ilgisizlik” kişilerin bağımlılığını tetiklemekte ve bu kısır döngü halini almaktadır (DSM-5, 2013). Brand ve arkadaşlarının yürüttüğü bir çalışmada, kişilerin SCL GSI skorları ve IATsex skorları arasındaki ilişkileri incelenmiştir (2011). SCL GSI ile ölçülen kişilerarası duyarlılık, depresyon, paranoid düşünceler ve psikotiklik durumlarının IATsex ile ilişkili olduğu görülmüştür. Bunun yanısıra yine aynı çalışmada, cyberseks sitelerinde kişilerin geçirdikleri zaman ile psikolojik semptom sergilemeleri arasında bir ilişki bulunamamıştır. Buradan anlaşılıyor ki, kişilerin cyberseks sitelerinde harcadıkları vakit ile IATsex skorları arasında önemli bir korelasyon yoktur. Yalnızca kişilerin bu sitelerde harcadıkları vakitlere bakarak bir sonuca varmak mümkün değildir.

Çalışmada, kişilerde olumsuz benlik algısı ile cinsellik ve porno bağımlılığı arasında pozitif yönde ilişki olduğu bulunmuş. Cinsellik ve porno bağımlılığı sergileyen kişilerde olumsuz benlik algısının da yüksek olduğu görülmüştür. Literatüre bakıldığında bu sonucu destekler nitelikte bilgiler yer aldığı görülmektedir. Hristiyan kilise birliğinde

yürütülen bir çalışmada kişilere ne zaman porno izledikleri sorulmuş. Cevaplara bakıldığında erkek katılımcıların %8'i, kadın katılımcıların ise %5'i kendilerinde olumsuz benlik hissettiklerinde izledikleri şeklinde yanıtlar alındığı görülmüş (Baltazar ve ark. 2010). Bu çalışmanın yanı sıra,

Elde edilen verilerin analizine bakıldığında cinsellik ve porno bağımlılığında artış olduğunda hostilite de artış göstermiştir. Bu bilginin aksine literatürde cinsel davranışlar ile hostilite arasında bir ilişki olmadığı yönünde çalışmalar yer almaktadır. Rory ve arkadaşlarının yaptığı kontrol gruplu hiperseksüalite hastalarıyla yürütülen çalışmasında bu bilgi yer almaktadır (2008). Çalışmada kullanılan Hiperseksüel Davranış Ölçeği ve SCL-90 ölçeklerine bakıldığında hostilitenin her iki ölçekte de ilişkisinin olmadığı yönünde sonuçlar elde edilmiştir.

BEŞİNCİ BÖLÜM – Sonuç ve Öneri

1. Sonuç

- Cinsellik ve porno bağımlısı olan bireyler cinsiyet ve yaş gibi kriterlere göre farklılık göstermektedir.
- Kişilerde var olan hostilite, olumsuz benlik algısı ve depresyon ile cinsellik ve porno bağımlılığının ilişkisi olduğu görülmektedir. Kişilerin bu semptomlar sonucunda bağımlı olma ihtimallerinin yanı sıra bağımlılık sonucu bu semptomlara sahip olma ihtimallerinin de düşünülmesinde yarar görülmektedir.
- Katılımcıların verdikleri bilgiler doğrultusunda Marmara kıtası genelinde cinsellik ve porno bağımlılığının ne gibi ilişkilerinin olduğunu ve olası sebep – sonuç ilişkileri hakkında bilgi alınmasına yardımcı olan bu çalışma ile çok geniş bir örneklem olan 7894 kişiye ulaşılarak araştırma için kullanılacak veriler elde edilmiş bulunmaktadır.

2. Öneri

Çalışmada katılımcılarla birebir olarak ölçeklerin doldurulması çalışmanın güvenilirliğini arttırmakla birlikte, ölçeklerin çoğunun istenilen bütünlükte doldurulmasına yardımcı olmuştur. Dolayısıyla araştırmanın güvenilirliğine katkı sağlanmıştır. Fakat ölçeklerin uzun olması ve tek seferde bitirme zorunluluğunun bulunması katılımcıların bir kısmını zorlamıştır. İlerleyen çalışmalarda, özellikle zaman algısının da ölçüleceği durumlarda, daha kısa ölçekler kullanılabilir. Bu sayede katılımcılardan alınan bilgilerin güvenilirliği daha da artar.

Gelecek çalışmalar için öneri olarak kişilerin cinselliğe yönelme sebepleri, herhangi bir cinselliği tetikleyici madde veya ilaç kullanımı olup olmadığı bilgileri de alınarak dürtüleri tetikleyici desteklerin varlığı hakkında da bilgi edinilerek çalışmalar desteklenebilir.

Özellikle bireylerdeki psikolojik etkilerin inceleneceği çalışmalarda, araştırmaya katılan kişilerle birebir iletişim içerisinde olmak çok büyük önem taşımaktadır. Kişilerle birebir kontak sağlamak hem çalışmanın güvenilirliğini arttırmakta hem de çalışma hakkında katılımcılardan direkt olarak dönüt alındığından sonraki çalışmalar için ufuk açacak bilgiler sağlamaktadır.

KAYNAKLAR

- American Psychiatric Association. (2013). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders* (5th ed.). Washington, DC: Author.
- Baltazar, A., Helm, H. W., McBride, D., Hopkins, G., & Stevens, J. V. (2010). Internet Pornography use in the Context of External and Internal Religiosity. *Journal of Psychology and Theology*, 38(1), 32–40. <https://doi.org/10.1177/009164711003800103>
- Berkowitz, L. (1990). On the formation and regulation of anger and aggression: A cognitive-neoassociationistic analysis. *American Psychologist*, 45(4), 494.
- Blankenship, R., & Laaser, M. (2004). Sexual addiction and ADHD: Is there a connection?. *Sexual Addiction & Compulsivity*, 11(1-2), 7-20.
- Bostwick, J. Michael, & Bucci, Jeffrey A. (2008). Internet sex addiction treated with naltrexone. *Mayo Clinic Proceedings*, 83(2), 226–230. <http://dx.doi.org/10.4065/83.2.226>
- Brand, M., Laier, C., Pawlikowski, M., Schächtle, U., Schöler, T., & Altstötter-Gleich, C. (2011). Watching pornographic pictures on the Internet: Role of sexual arousal ratings and psychological–psychiatric symptoms for using Internet sex sites excessively. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 14(6), 371-377.
- Carnes, P. (2001). *Out of the shadows: Understanding sexual addiction*. Hazelden Publishing.
- Carnes PJ. (2005). Sexual addiction. In: Sadock BJ, Sadock VA, eds. *Kaplan & Sadock's Comprehensive Textbook of Psychiatry, Volume I*. 8th ed. New York, NY: Lippincott, Williams, & Wilkins: A Wolters Kluwer Company, 1991–2001.
- Carnes, P. J., Hopkins, T. A., & Green, B. A. (2014). Clinical relevance of the proposed sexual addiction diagnostic criteria: relation to the sexual addiction screening test-revised. *Journal of addiction medicine*, 8(6), 450-461.

- Coleman, E. (1992). Is your patient suffering from compulsive sexual behavior? *Psychiatric Annals*, 22(6), 320-325.
- Çoker, O. (2015). Pornografiye yönelik tutumların, toplumsal cinsiyet rolleri ve demografik değişkenlerle ilişkisi.
- Dağdeviren N, Aktürk Z. Sexual activity and contraception among university students. In: WONCA Europa 2004 Quality in Practice; 2004 June 1-4; Amsterdam. 2004. Abst no: 613.
- Düzgün, Ş. (2010). Öğrencilerin psikolojik belirtileri ile ana-baba tutumları arasındaki ilişkiler. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(1-2).
- Eisenberg, M. E., Ackard, D. M., Resnick, M. D., & Neumark-Sztainer, D. (2009). Casual sex and psychological health among young adults: Is having “friends with benefits” emotionally damaging?. *Perspectives on sexual and reproductive health*, 41(4), 231-237.
- Erez, G., Pilver, C., & Potenza, M. N. (2016). Gender-related differences in the associations between sexual impulsivity, psychiatric disorders and trauma. *European Psychiatry*, 33, S42.
- Finlayson, A. R., Sealy, J., & Martin, P. R. (2001). The differential diagnosis of problematic hypersexuality. *Sexual Addiction & Compulsivity: The Journal of Treatment and Prevention*, 8(3-4), 241-251.
- Garcia, F. D., & Thibaut, F. (2010). Sexual addictions. *The American Journal of Drug and Alcohol Abuse*, 36(5), 254-260.
- Giddens, A. (1992). *The transformation of intimacy: Sexuality, love, and eroticism in modern societies*. Stanford, Calif: Stanford University Press.
- Gold, S. N., & Heffner, C. L. (1998). *Sexual addiction: Many conceptions, minimal data*. *Clinical Psychology Review*, 18(3), 367–381. doi:10.1016/s0272-7358(97)00051-2

- Grello, C. M., Welsh, D. P., & Harper, M. S. (2006). No strings attached: The nature of casual sex in college students. *Journal of sex research*, 43(3), 255-267.
- Gülsün, M., Ak, M., & Bozkurt, A. (2009). Psikiyatrik açıdan evlilik ve cinsellik. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 1(1).
- Gündüz, A. Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Mustafa Kemal University Journal of Social Sciences Institute Yıl/Year: 2009♦ Cilt/Volume: 6♦ Sayı/Issue: 11, 301-315.
- Hariri, A. G., Karadag, F., Gokalp, P., & Essizoglu, A. (2011). Risky sexual behavior among patients in Turkey with bipolar disorder, schizophrenia, and heroin addiction. *The journal of sexual medicine*, 8(8), 2284-2291.
- Kemp S.,(2019). Digital 2019: Global internet use accelerates. <https://wearesocial.com/blog/2019/01/digital-2019-global-internet-use-accelerates> (Ulaşım: 1 Haziran, 2019).
- Kesen, N. F., Deniz, M. E., & Durmuşoğlu, N. (2007). Ergenlerde saldırganlık ve öfke düzeyleri arasındaki ilişki: yetiştirme yurtları üzerine bir araştırma. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(17), 353-364.
- Klontz, B. T., Garos, S., & Klontz, P. T. (2005). The effectiveness of brief multimodal experiential therapy in the treatment of sexual addiction. *Sexual Addiction & Compulsivity*, 12(4), 275-294.
- Kraus, S. W., Voon, V., & Potenza, M. N. (2016). Should compulsive sexual behavior be considered an addiction?. *Addiction*, 111(12), 2097-2106.
- Kühn, S., & Gallinat, J. (2014). Brain structure and functional connectivity associated with pornography consumption: The brain on porn. *JAMA*

- Price, J., Patterson, R., Regnerus, M., & Walley, J. (2016). How much more XXX is Generation X consuming? Evidence of changing attitudes and behaviors related to pornography since 1973. *The Journal of Sex Research*, 53(1), 12-20.
- Psychiatry, 71(7), 827–834. <http://dx.doi.org/10.1001/jamapsychiatry.2014.93>
- Raviv, M. (1993). *Personality characteristics of sexual addicts and pathological gamblers*. *Journal of Gambling Studies*, 9(1), 17–30. doi:10.1007/bf01019922.
- Sahin, S., Ozdemir, K., Unsal, A., & Temiz, N. (2013). Evaluation of mobile phone addiction level and sleep quality in university students. *Pakistan journal of medical sciences*, 29(4), 913.
- Manning, W. D., Longmore, M. A., & Giordano, P. C. (2000). The relationship context of contraception use at first intercourse. *Family Planning Perspectives*, 32, 104-110
- Marlatt, G. A., Baer, J. S., Donovan, D. M., & Kivlahan, D. R. (1988). Addictive behaviors: Etiology and treatment. *Annual Review of Psychology*, 39, 223–252.
- Mudry, Tanya E., Hodgins, David C., el-Guebaly, Nady, Wild, T., Cameron, Colman, Ian, Patten, Scott, B., & Schopflocher, D. (2011). Conceptualizing excessive behaviour syndromes: A systematic review. *Current Psychiatry Reviews*, 7(2), 138–151. <http://dx.doi.org/10.2174/157340011796391201>
- Odlaug B. L., Lust K., Schreiber L. R., Christenson G., Derbyshire K., Harvanko A., et al. (2013). Compulsive sexual behavior in young adults. *Ann Clin Psychiatry* ; 25: 193–200.
- Prause, N., Steele, V. R., Staley, C., Sabatinelli, D., & Hajcak, G. (2015). Modulation of late positive potentials by sexual images in problem users and controls inconsistent with “porn addiction”. *Biological psychology*, 109, 192-199.
- Reid, R. C., Carpenter, B. N., & Lloyd, T. Q. (2009). Assessing psychological symptom patterns of patients seeking help for hypersexual behavior. *Sexual and Relationship Therapy*, 24(1), 47-63.

- Richters, J., Grulich, A. E., O de Visser, R., Smith, A. M. A., and Rissel, C. E. (2003). Autoerotic, esoteric and other sexual practices engaged in by a representative sample of adults. *The Australian and New Zealand Journal of Public Health*, 27, 180-190.
- Rosen, R.C., Leiblum, S.R. (1995). Treatment of sexual disorders in the 1990s: an integrated approach. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*. 6, 877-890.
- Rust, J., Golombok, S., & Collier, J. (1988). Marital Problems and Sexual Dysfunction: How are they Related? *British Journal of Psychiatry*, 152(5), 629-631. doi:10.1192/bjp.152.5.629
- Shaffer, L. (2000, March). *Sexual activity in non-romantic other-sex friendships*. Poster presented at the Biennial Meeting of the Society of Research on Adolescence, Chicago, IL.
- Schiebener, J., Laier, C., & Brand, M. (2015). Getting stuck with pornography? Overuse or neglect of cybersex cues in a multitasking situation is related to symptoms of cybersex addiction. *Journal of behavioral addictions*, 4(1), 14-21.
- Şahin, N. H. ve Durak, A. (1994). Kısa Semptom Envanteri: Türk gençleri için uyarlanması. *Türk Psikoloji Dergisi*, 9(31), 44-56.
- Türkiye İstatistik Kurumu (2018). *Hanehalkı Bilişim Teknolojileri (BT) Kullanım Araştırması*, 27819.
- Voon, V.; Mole, T.B.; Banca, P.; Porter, L.; Morris, L.; Mitchell, S.; Lapa, T.R.; Karr, J.; Harrison, N.A.; Potenza, M.N.; et al. Neural correlates of sexual cue reactivity in individuals with and without compulsive sexual behaviours. *PLoS ONE* 2014, 9, e102419.
- Wéry, A.; Billieux, J. Problematic cybersex: Conceptualization, assessment, and treatment. *Addict. Behav.* 2017, 64, 238–246.
- Wright, P. J., & Donnerstein, E. (2014). Sex online. *Adolescent Medicine: State of the Art Reviews*, 25, 574–589.

Voros, F. (2009). The invention of addiction to pornography. *Sexologies*, 18(4), 243-246.

Young, K. S. (2001). *Tangled in the Web: Understanding cybersex from fantasy to addiction*. Bloomington, IN: Authorhouse.

Young, K. S. (2008). Internet Sex Addiction: Risk Factors, Stages of Development, and Treatment. *American Behavioral Scientist*, 52(1), 21-37. <https://doi.org/10.1177/0002764208321339>

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı : Melike ÇAPKIN

Doğum Yeri ve Tarihi : Fatih / 17.05.1991

Yabancı Dili : İngilizce

İletişim (Telefon/e-posta) : 0(542) 597 19 91

melikeoztrk@yandex.com

Eğitim Durumu (Kurum ve Yıl)

Lise : Özel Sami Çakır Fatih Anadolu Lisesi (2009)

Lisans : Bahçeşehir Üniversitesi (2015)

Çalıştığı Kurum/Kurumlar ve Yıl : AllFits Sağlıklı Yaşam Merkezi (2019)

Yayımları (SCI ve diğer) :

Diğer konular